

Slavko ZORICA

Vrhbosnensia* - hvale vrijedan časopis

Svako djelo koje ima za cilj da proslavlja Boga zavrjeduje osobitu pažnju, pa tako i *Vrhbosnensia*, časopis za teološka i međureligijska pitanja.

Mogao bih mnogo više da kažem i da se kritički osvrnem da sam ovaj časopis pratio od samog početka njegovog izlaženja. Međutim, i ovoliko koliko sam pročitao i prelistao, čini mi se, bilo je dovoljno da se stekne određeni uvid u to šta je namjera uredništva i cilj časopisa.

Namjera uredništva je jasna. Ono ima namjeru da preko ovoga časopisa predoči čitalačkoj publici naučna dostignuća na polju hrišćanske teologije, i svih njenih grana ponaosob. Da teolozima, sveštenicima, studentima teologije i svim ljudima koji su žedni riječi Božje dade nepatvorenu duhovnu hranu iz raznih oblasti hrišćanske teologije. Zato časopis plijeni ozbiljnošću prilikom izlaganja tema koje obrađuje. Ta ozbiljnost proizilazi iz namjere i odgovornosti autora članaka da budu od koristi čitaocima, posebno propovjednicima nauke Hristove. I u tome se uspjelo.

Psalmopjevac veli: *Žedna je moja duša Boga, Boga živoga*. Posredno Psalmopjevac zapravo govori da je čovjekova priroda žedna Boga i Njegove nauke. Zbog toga i kažemo da je *Vrhbosnensia* od velike koristi svakoj hrišćanskoj duši, naročito onim dušama koje se sa teologijom upoznaju preko neposrednih propovjednika riječi Božije. A propovjednici imaju zadatak da "prepjevaju" razne teme tzv. "običnim" vjernicima, jer su tekstovi, ovakvi kakvi su objavljivani u ovom časopisu, pomalo tvrda hrana za ljude koji imaju različita zanimanja, i samim tim i različita polja interesovanja.

Nijedan čovjek, međutim, nije lišen onih vječnih pitanja: Ko sam? Šta sam? Zašto sam? i Kuda idem? Riječju, koji je cilj i smisao našeg postojanja? Na ta pitanja su mnogi pokušavali, mnogi pokušavaju i mnogi će pokušavati da odgovore. Ali, svi oni koji su se isključivo oslanjali na ljudske sposobnosti, ostali su u vrtlogu tih pokušaja, u nekakvom začara-

---

* Izlaganje na Okruglom stolu o časopisu *Vrhbosnensia*, koji je održan 29. veljače 2008. na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji. - *Napomena urednika*.

nom krugu. Nisu ni mogli više učiniti, jer se smisao čovjekovog bitisanja nikako ne može objasniti između kolijevke i groba, pošto "um čovjeka s besmrtnošću veže". A tu žed za besmrtnošću ne može da utoli puka ljudska filosofija. Zbog toga naprijed navedene riječi Psalmopjevca imaju vječni karakter. Samo iskorakom u besmrtnost čovjek može naći odgovor na ta vječna pitanja. Iskorakom u besmrtnost čovjek se susreće sa Bogom i On mu odgovara otprilike ovako: Čovječe, od Boga si, treba na ovom svijetu da živiš u zajednici s njim, da bi iz te zajednice prešao u jedinstvo s Njim u Carstvu nebeskom. *Vrhbosnensia* se upravo dosta bavi ovim temama, i to je dobro. To svjedoče radovi koji obrađuju teme iz Moralnog bogoslovlja, odnosno hrišćanskog morala, gdje se ističe da je hrišćanski moral izraz volje Božije. Moralni zakon se može izvršavati ili ignorisati, ali nikako i mijenjati. On je upravo jedan od glavnih sredstava da se postigne onaj krajnji cilj kome stremi svaki čovjek i samim tim i svaki hrišćanin.

Odvajkada je čovječanstvo stremilo k tome kako stvoriti dobrog čovjeka, a u okviru toga i dobrog upravitelja, koji bi bio obraz življenja. Zbog toga je svaka religija, pa i filosofija, nudila razne recepte. No, hrišćanstvo je jedinstveno u tome. Ono ne nudi samo uputstva za postizanje toga cilja već i pokazuje, u ličnosti Gospoda Isusa Hrista, kako treba da izgleda savršeni čovjek. U jednom se, naime, slažu i hrišćani i nehrišćani da "Hristos i moralno i osjećajno ostaje i ostaće znavijek najviša figura i ugled koji su dostupni i dati duhu čovjeka". Zato je neophodno da se sjećamo Njega i Njegove nauke što je moguće češće. Jer je on jedini u povijesti rekao: *Ko me od vas kori za grijeh? i: Ako meni ne vjerujete, djelima mojim vjerujte.*

Neko će možda prigovoriti da je Hristov ideal nedostižan, jer Hristos nije samo čovjek nego i Bog, Bogočovjek. Međutim Sveto Pismo na ovo odgovara riječima: *Ono što je ljudima nemoguće, Bogu je moguće.* Dakle, sinergijom Božje blagodati i čovjekovih sila moguće je mnogo postići na putu postizanja *mjere rasta Hristova*. U tom smislu nam govori i sveti Pavle kad nas poziva: *Ugledajte se na mene kao ja na Hrista.*

Nije samo sv. Pavle postigao mnogo na putu zadobijanja *mjere rasta Hristova*, nego i mnogi svetitelji, mučenici i ispovjednici vjere Hristove. Zato se u pravoslavnom crkvenom pjesništvu takvi ljudi nazivaju *pravila vjere, obrazi krotkosti, učitelji pobožnosti, duhovne svirale, nastavnici puta koji vodi u život* itd.

Ovaj časopis ne govori samo o životu budućega vijeka, kao što naprijed navedosmo, nego razmatra, i daje svoje viđenje, položaja Crkve u ovom i ovakvom svijetu. Jer hrišćani nisu samo od *onoga* već i od *ovog*

svijeta. Naglašava se da hrišćani vazda treba da imaju na umu da u *su so zemlji i svjetlost svijetu*.

Vrhbosnensia je, kako se naglašava, i časopis za međureligijska pitanja. Njen sadržaj to i opravdava. U njemu se mogu naći radovi autora iz drugih konfesija, a i iz drugih religija što časopisu daje dodatnu težinu. Na taj način se izražava poštovanje napora svakog dobronamjernog čovjeka da doprinese barem i najmanje da ovaj svijet bude bolji i prijatniji za življenje.

Posebno mjesto u časopisu zauzimaju prikazi raznih knjiga. Time se pokazuje koliko Uredništvo i saradnici prate i vode računa o tome šta se sve pojavljuje i nudi na "intelektualnom tržištu" a vezano je za religiozno-moralnu dimenziju čovjeka.

Časopis ne zaostaje ni za praćenjem i doprinosom na danas veoma aktuelnom dijalogu između hrišćanskih Crkava i denominacija, kao i drugih religija koje su danas prisutne u svijetu. Svjestan je da je hrišćanima, čini se, danas više nego ikada ranije neophodno da ulože napor da, živeći u ovom svijetu, što više budu *ne od svijeta*. Odnosno, da se trude da odgovore na svoje naznačenje koje im je Hristos zadao, tj. kao što već rekosmo, da budu *so zemlji i svjetlost svijetu*. I da se trude da ne potamne i ne obljutave.

Ovaj bi časopis, koji je bez sumnje postigao svoj cilj, možda trebalo što više internacionalizovati, i što se tiče čitalaštva i saradnika. To svakako nije lako, ali nije ni nemoguće. Treba koristiti savremena tehnička dostignuća, kao što je internet i sl. Na taj način bi svakako bio više citiran u naučnim krugovima.

Pisac i propovjednik nikada nije siguran dokle i u kojoj mjeri dopire njegov glas. Ali to ne znači da se ne treba truditi svjedočiti istinu koja je Hristos (*Ja sam Put i Istina i Život*) kao da nas sluša cijelo čovječanstvo. Jer "pregaocu Bog daje mahove". I zato valja da nam ne dosadi činiti dobro.

Obično se kaže da je cilj čovjekovog života proslavljanje Boga. Jer Psalmopjevac veli: *Sve što diše, neka hvali Gospoda*. Uredništvo i saradnici ovog hvale vrijednog časopisa to nesumnjivo čine i kroz svoje priloge kao da govore: *Ne nama, Gospode, ne nama, nego imenu tvome neka je slava u vjekove*.